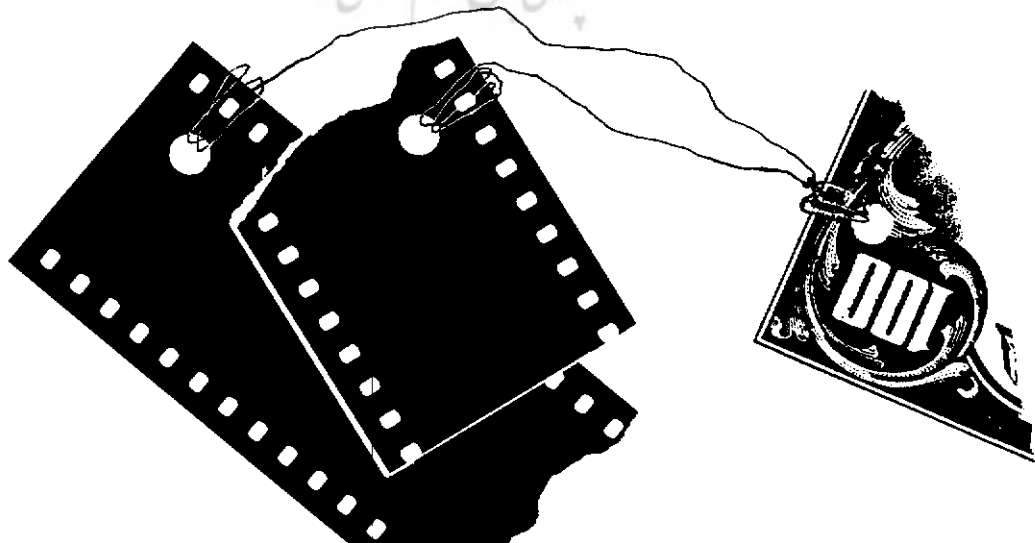

● مشوقهای مالیاتی برای سینما

پژوهشگاه علوم انسانی و ترجمه: محسن بلوچیان

پرتال جامع علوم انسانی

تا سال ۱۹۹۲، اگر همه چیز طبق برنامه‌ریزی پیش رود، ۱۲ کشور تشکیل دهنده جامعه اقتصادی اروپا (EEC) تمام مشکلات بازرگانی مابین خود را حل کرده، گروهی را که به طور ثوری تنها و بزرگترین بازار کالا و خدمات در دنیا خواهد بود به وجود خواهند آورد.

ایجاد چنین بلوک بازرگانی، مستلزم تجدید نظر در مقررات بی شماری در هر کشور و بخصوص ایجاد هماهنگی در مالیاتها، کمکهای مالی و طرحهای تشویقی خواهد بود. با توجه به آشفته بازار طرحهای سرمایه‌گذاری و سیستمهای تأمین بودجه‌ای که ملل مختلف اروپایی جهت صنعت فیلمسازی خود به وجود آورده‌اند، یک تهیه‌کننده باید آرزو کند که یکی از اولین چیزهایی که هماهنگ شود، برنامه جامعه اقتصادی اروپا برای صنعت سینما

باشد، (که هنوز به هیچ وجه مشخص نیست). مشوقها برای فیلمسازان در اروپا از حد کمک بسیار ناچیز (در بریتانیا) تا سیستمهای کمک مالی جامع (مثل آلمان و اسکاندیناوی) متغیر است. تعداد کمی از ملل اروپایی دارای سیستمی شبیه یک سیستم حمایت مالی کلاسیک بوده، عموماً به سوی سیاستهای اعمال کنترل از سوی دولت گرایش دارند.

فرانسه

فرانسه دارای پیشرفته‌ترین سیستم مشوقهای مالیاتی در اروپا می باشد. سیستمی که به وسیله کمپانیهای تأیید شده وزارت دارایی تحت عنوان «سُفی کا» اداره می شود و کار آن صرفاً سرمایه‌گذاری در تولید فیلم و برنامه‌های تلویزیونی می باشد. طبق آخرین گزارش رسمی، تعدادده کمپانی سرمایه‌گذاری

سفی کا، مقدار ۲۹۵ میلیون فرانک (معادل ۵۲ میلیون دلار) جهت فیلمهای سینمایی و ۱۰۶ میلیون فرانک (معادل ۱۸/۹ میلیون دلار) در تولیدات تلویزیونی به جریان انداخته اند. مزیت سفی کاها برای سرمایه‌گذاری فردی این است که مبالغ سرمایه‌گذاری شده را می‌توان در جهت اهداف مالیاتی تا حداکثر ۲۵ درصد از درآمدخالص کسر کرد. یک کمپانی با سرمایه‌گذاری مشابه می‌تواند ۵۰ درصد از مبلغ سرمایه‌گذاری را از مالیاتش کسر کند، مشروط بر اینکه این مبلغ حداقل ۵ سال در صندوق سفی کا باقی بماند.

عملیات سفی کاها توسط بخشی که همتای کمیسیون مبادله سهام ایالات متحده است اداره می‌شود. فیلمهایی که از وجوه صندوق بهره می‌گیرند ابتدا توسط سفی کا انتخاب می‌شوند (و سپس به تأیید مرکز سینمایی ملی Centre National de la Cinematographie می‌رسند) و بدین ترتیب سفی کاها انواع متفاوتی از حمایت مالیاتی مرسوم می‌باشند.

قانون مالیاتی فرانسه همچنین به فیلمسازان اجازه می‌دهد تا هزینه‌های تولید را در مدت زمان بسیار کوتاهی مستهلك کنند. برای محاسبه کاهش قیمت پول از روشهای گوناگونی استفاده می‌شود که استهلاك دیون را در مدت يك تا سه سال امکان پذیر می‌سازد.

تحت شرایط بخصوصی يك تخفیف مالیاتی صد در صد در سال اول امکان پذیر است.

آلمان غربی

تنها کشور اروپایی که از يك سیستم حمایت

مالیاتی کلاسیک در زمینه صنعت سینما استفاده نمود آلمان غربی بود که مابین سالهای ۱۹۷۸ تا ۱۹۸۳ دارای سیستمی پرونق بود، اگر چه به علت سوء استفاده‌های مکرر، دولت این سیستم را در سال ۱۹۸۳ ملغی کرد و بسیاری از کسانی که اصطلاحاً سردمداران حمایت مالیاتی خوانده می‌شدند دستگیر شدند و یکی از آنها خودکشی کرد. این روزها در آلمان غربی تنها تخفیف مالیاتی ناچیز ولی واقعی که به فیلمسازان تعلق می‌گیرد، VAT (مالیات ارزش افزوده) است. این روش، نرخهای تجارتي VAT - که اساساً يك مالیات بر بازرده است - را برای هر چیزی - تولید، چاپ، لابراتوار، پخش و غیره - که با صنعت سینما در ارتباط باشد از ۷ تا ۱۴ درصد کاهش می‌دهد.

به علاوه، می‌شود مخارج تولید فیلم را به عنوان دین از مالیات معاف کرد و ضررهای مالیاتی نتیجه شده را در درآمدهای آتی به حساب آورد. این روش، مشوق مالیاتی مشخصی برای صنعت سینما نبوده، بلکه صرفاً يك حمایت مالیاتی ابداعی توسط حسابداران می‌باشد. البته مقررات مالیاتی و قوانینی که اجازه چنین کاری را می‌دهد در هر زمان قابل اصلاح است. از طرف دیگر آلمان غربی دارای سیستم کمک مالی جامعی است که مبلغی در حدود ۵۲ میلیون دلار را در زمینه تولید فیلم به جریان می‌اندازد. توزیع این مبلغ توسط چهارده موسسه مختلف، شامل هیئت ترویج فیلم ملی، وزارتخانه‌های مختلف، مؤسسات ایالتی و شهری انجام می‌گیرد. سالیانه تعداد ۹۰ فیلم سینمایی از طریق این کمکهای مالی تولید می‌شوند که ۱۰ درصد از

آنها در گیشه پولساز هستند.

اطریش

اطریش دارای سیستمی مشابه است. این سیستم شامل نرخ کاهش یافته مالیات ارزش افزوده برای صنعت سینما - علاوه بر روش کمک مالی - می باشد که توسط دولت ملی و ایالت وین اجرامی شود (وین علاوه بر پایتخت بودن یک ایالت هم می باشد). بودجه ملی جهت سینما معادل مبلغ ۴ میلیون دلار در سال می باشد که علاوه بر آن ۴۰۰/۴۶۶ میلیون دلار هم از سوی وین کمک می شود. مبلغ مشابهی نیز توسط وزارت فرهنگ و هنر پرداخت می شود.

تحت شرایط خاصی تلویزیون ملی اطریش (ORF) نیز مبلغ ۱/۷۶۵/۰۰۰ دلار به این مبلغ می افزاید. برخلاف آلمان که بخش عمده کمکهای مالی از فروش بلیط تأمین می شود، کمک به صنعت سینمای اطریش به طور کلی از طریق مالیات پرداختی مردم تأمین می شود.

سوئیس

در سوئیس که مالیات ارزش افزوده وجود ندارد، تنها تخفیف مالیاتی برای صنعت فیلمسازی، معافیت صنعت سینما از ۸ درصد مالیات فروش می باشد و کمک به سینما سالانه بالغ بر حدود ۱۳ میلیون دلار از طریق منابع ملی، داخلی و خصوصی است.

اسکاندیناوی

کشورهای اسکاندیناوی از دیرباز تا اندازه‌ای

به خاطر رسوم برابری طلبانه Egalitarian (حمایت مالیاتی، بیشتر به نفع اغنیا است)، بنا به ملاحظات فرهنگی و به گفته بعضی از افراد تا اندازه‌ای بخاطر باز گذاشتن دست دولت در تصمیم گیری در مورد اینکه چه نوع فیلمی ساخته شود، ترجیح داده‌اند که صنعت سینمایشان را بسوسید کنند.

به طور کلی صنعت فیلمسازی تخفیفهای مالیاتی تجارتي استاندارد دریافت می کند، ولی در سوئد می توان سرمایه تولید را به جای سه سال در مدت یکسال از مالیات معاف کرد. در میان کشورهای اسکاندیناوی فقط نروژ از سیستم تأمین بودجه از منابع خارجی - که سابقاً جهت تأمین بودجه تولید فیلم بکار گرفته می شد - استفاده می کند.

به هر حال تأمین بودجه بیشتر فیلمهای اسکاندیناوی به وسیله مؤسسات فیلمسازی ملی انجام می گیرد. سال گذشته پنج سازمان واقع در نروژ، سوئد، فنلاند، ایسلند و دانمارک بیش از ۶۰ میلیون دلار - که شامل تضمینهای مالی هم می شد - در تولید فیلم سرمایه گذاری کردند. به گفته‌ای، موسسه فیلم سوئد که در تهیه ۲۶ فیلم متحرک دست داشت، در آن زمان از نظر تولید فیلم در جهان مقام دوم را حائز بود.

انگلستان

برخلاف این کشورها، بریتانیا تقریباً فاقد هر گونه سیستم کمک مسالی بوده و دارای نامساعدترین مشوقهای مالیاتی در اروپا می باشد. در سال ۱۹۸۴ برنامه «تخفیف سال اول»، که در سال اول اجازه کسر ۱۰ درصد مخارج تولید را از مالیات می داد، کم کم بر

چیده شد و ۲۵ درصد تخفیف مالیاتی در سال، جانشین آن گردید.

دوروش دیگر معافیت هزینه‌ها - مالیات برگشت مخارج (Cost recovery) یا پیش بینی در آمد (Income forecast) - می‌توانند ترجیحاً در عوض تخفیف مالیاتی استفاده شوند، ولی دوره استهلاك آنها طولانی تر می‌شود. برای مثال، تحت سیستم ۲۵ درصد تخفیف سرمایه، تقریباً ۵ سال برای معافیت ۷۵ درصد مخارج تولید فیلم از مالیات، وقت لازم است. اخیراً دولت بریتانیا جهت افزایش سرمایه‌گذاری در صنعت سینما، طرح توسعه تجارتی BES را گسترش داده تا فیلمسازی را نیز تحت پوشش قرار دهد. این طرح به اشخاص اجازه می‌دهد که در هر سال مالی، در سرمایه‌گذاری تصویب شده تا ۹۰/۰۰۰ دلار از تخفیف مالیاتی استفاده کنند. در تئوری، ساختن يك فیلم نه چندان پرخرج به وسیله كمك مالی حدوداً سی سرمایه‌گذار BES ممکن می‌گردد ولی در عمل مشکلات یافتن ۳۰ نفر که علاقه‌مند و مصمم به از دست دادن پول خود در تولید فیلم باشند، طرح را غیر عملی می‌سازد.

كمك مستقیم دولت به صنعت سینما در بریتانیا در سال ۱۹۸۵ تماماً قطع گردید و این زمانی بود که «مالیات لوی» (مالیات بلیط سینما جهت سرمایه‌گذاری در تولید بیشتر) خاتمه یافت. شرکت ملی تامین بودجه فیلم در همان زمان منحل شده و «بریتیش اسکیرین» که يك کمپانی بخش خصوصی بود جانشین آن شد، این کمپانی سالانه از دولت مبلغی معادل ۱/۵ میلیون پوند دریافت می‌کند، ولی این كمك

فقط تا دو سال ادامه خواهد داشت و پس از قطع كمكهای دولتی این کمپانی فقط توسط سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و سود مربوطه حمایت خواهد شد.

ایرلند

طرح مشوقهای مالیاتی ایرلند جهت سرمایه‌گذاری در سینما شبیه بریتانیا بوده، به همان نحو غیر عملی است. این طرح که سال گذشته جهت کاهش شدت «سربه‌ناشی از انحلال هیئت ملی فیلم توسط دولت، ارائه شد، به سرمایه‌گذاران اجازه سرمایه‌گذاری تا حداکثر ۱۰۰/۰۰۰ پوند ایرلندی (معادل ۱۵۰/۰۰۰ دلار) را در «فیلمهای واجد شرایط» می‌دهد. کمپانیهای سرمایه‌گذار می‌توانند تا ۵۰ درصد تخفیف مالیات شرکتها، استفاده کنند. يك «فیلم واجد شرایط» می‌بایست حداقل ۷۵ درصد کار تولیدش در ایرلند انجام شود، و از طرفی بیش از ۶۰ درصد مخارج پروژه نتواند توسط سرمایه‌گذاری مربوطه تامین شود. علاوه بر این کمپانی تولیدکننده فیلم باید در ایرلند به ثبت رسیده، فقط مقیم ایرلند بوده، کارش نیز فقط تولید و پخش این فیلم باشد. به این سیاست از طرف بخش عمده‌ای از جامعه فیلمسازان ایرلندی، با بدبینی نگریسته می‌شود. سیستم مشوقهای مالیاتی ایرلند همچون طرح BES بریتانیا گردهمایی تعداد زیادی سرمایه‌گذار ناهماهنگ را برای ساختن يك فیلم نه چندان پرخرج، ایجاب می‌کند. به علاوه سازندگان فیلم باید هنوز ۴۰ درصد بودجه را از منابعی که شامل تخفیف مالیاتی نمی‌شوند تهیه کنند.

استرالیا

کردن قوانین تخفیف مالیاتی IOBA جهت دوباره فعال ساختن آن می باشد، بدون اینکه ضرر قابل توجهی برای دولت داشته باشد. تخفیف مالیاتی اولیه ۱۵۰ درصد بود و دولت فدرال که نگران ضررهای قابل توجه در درآمد مالیاتی بود آن را ابتدا تا ۱۳۳ درصد و سپس تا ۱۲۰ درصد کاهش داد. در حال حاضر دولت فدرال به طور جدی مشغول بررسی راههای چاره می باشد. ویلیامز از تشریح سیاست دولت نسبت به این موضوع خوداری کرد.

ضمناً انجمن تهیه کنندگان سینما، صنف کارگردانان استرالیا، اتحادیه بازیگران و اتحادیه کارکنان صنعت سینما ATAEA پس از يك کنفرانس مطبوعاتی ملی همچنان به دولت فشار می آورند تا تصمیمی فوری در مورد آینده تامین بودجه صنعت سینما اتخاذ نماید.

آنها برای پروژه های زیر سه میلیون دلار استرالیا، از دولت تقاضای ۲۵ دلار استرالیا کمک مالی کرده و اصرار می ورزند که قانون ۱۲۰ درصد فقط امسال اعمال شود. دولت هنوز جوابی نداده است. هم اکنون چنان به نظر می رسد که اقدامات عجولانه معمول اواخر سال مالی جهت ارائه مدارك مالیاتی در «کان برا» احتمالاً ناپیچ خواهد بود. تصمیم دولت هر چه باشد باید فوراً عملی شود، در غیر این صورت کار یکی از پر تحرک ترین کشورهای تولید کننده برنامه های تلویزیونی و فیلم دنیا به طور محسوسی تنزل کرده، باعث ایجاد بیکاری زیادی در این صنعت خواهد شد.

مقررات مالیاتی استرالیا و ۸۰۰ میلیون دلار استرالیا سرمایه حیاتی صنعت تولید فیلم استرالیا در هفت سال گذشته، روبه زوال است. که البته یکی از دلایل اصلی و مشخص، سقوط بازار سهام می باشد. به طوری که کیم ویلیامز رئیس اجرایی کمیسیون فیلم استرالیا می گوید: «سقوط بازار سهام مقدار زیادی از نقدینگی را که در اقتصاد وجود داشت از بین برد. ۱۲۰ درصد تخفیف مالیاتی جهت مبالغ سرمایه گذاری شده، مدتهاست که بی تاثیر بوده است. بیش از دو سال پیش کمیسیون فیلم استرالیا AFC مسئله را مشخص کرد. پیش بینی می کردیم زمانی که پایینترین سطح مالیات تا ۴۹ درصد کاهش یابد این روند غیر عملی شود و به این ترتیب بود که به این مشکل برخوردیم. و به این دلیل AFC پیشنهاد کرد که يك بانک فیلم به وجود آید. به طوری که ویلیامز خاطر نشان می کند رقم ۸۰ درصد پیش فروش مورد لزوم این مقررات، برای بیشتر تولید کنندگان استرالیایی میسر نیست. با این حال در ماه دسامبر بود که تونی گیتانی بزرگترین تولید کننده مستقل استرالیایی در کنفرانس سالانه تولید کنندگان فیلم گفت که او خیلی دیگر از دست اندرکاران می توانند ظرف مدت دو سال به ۱۰۰ درصد پیش فروش دست یابند. ضمناً مذاکرات پشت صحنه زیادی با وزیر فدرال، مشول صنعت سینما و تلویزیون، سناتور گراهام ریچاردسون و اداره هنرها در جریان می باشد.

این مذاکرات شامل بررسی و سبک و سنگین

نیوزیلند

به حیات خود ادامه خواهد داد و باز هم فیلمهای خوبی ساخته خواهند شد و فیلمهای خوب بهترین مبلغ خود می باشند.

کانادا

در حالی که عموماً گفته می شود که مشوقهای مالیاتی اعمال شده از طرف دولت همیشه مدتها ادامه حیات صنعت سینمای شکوفای کانادا را امکان پذیر ساخته است، به نظرمی رسد این سیستمهای حمایتی رویه زوال بوده و قربانی اصلاحات مالیاتی می باشند.

در اواخر سالهای ۱۹۷۰ زمانی که کشور در دوران اولین ترقی ناگهانی بی سرانجام فیلمسازی بود، دولت فدرال، سرمایه گذاری در آینده فیلم کشور را با سیاست تخفیف مالیاتی سرمایه CCA تشویق می کرد. CCA به کسانی که در پی تخفیف مالیاتی بودند این امکان را می داد تا ۱۰۰ درصد سرمایه گذاری خود در تولید فیلم را از مالیات معاف کنند، مشروط بر آنکه تأیید شود که پروژه مورد نظرشان کانادایی بوده (مبتنی بر یک سیستم امتیاز دادن به پرسنل خلاق و واجد شرایط) و فیلمبرداری آن تا آخر سال تقویمی پایان یافته باشد. این سیستم گرچه به علت جاذبه تخفیف مالیاتی و مهلت تکمیل دارای عیوبی بود که منجر به ازدحام تولید در سه ماهه چهارم می شد، حتی در اوائل دهه هشتاد، زمانی که بخش خصوصی با کساد رویرو شد، پابرجا ماند.

CCA اساساً تغییر نیافت به جز اینکه سرمایه گزاران سرمایه خود را به جای یکسال در طول مدت دو سال کسری کردند، تا اینکه

مشوقهای مالیاتی اخیر با سالهای طلایی تخفیف مالیاتی زیادی که در ۳۰ سپتامبر ۱۹۸۴ خاتمه یافت قابل مقایسه نیست. البته دولت که سیاست خشنی در مقابل مشوقهای مالیاتی و کمکهای بلاعوض دولتی در پیش گرفته است، در مورد تخفیف مالیاتی برای فیلمها، کاملاً ثابت قدم بوده است. هر چند احتمال بازگشت به تخفیف مالیاتی بالاتر وجود ندارد ولی به نظر می رسد که ۱۰۰ درصد تخفیف کنونی پابرجا می ماند. در ضمن به نظرمی رسد که سیاست دولت نسبت به مالیاتهای شرکتی و شخصی بر کمبود مالی اخیر سرمایه گذارها در سینما، تاثیری جدی داشته است.

آقای راجر داگلاس وزیر دارایی اعلام کرد که دولت تصمیم دارد یک سیاست ۲۱ تا ۲۶ درصد نرخ مالیاتی نازل ثابت را همراه با سخت گیری در مورد عدم پرداخت مالیات، بخصوص در زمینه مالیات شرکتها، اعمال کند.

با چشم انداز پرداخت یک نرخ نازل ثابت مالیاتی از سوی شرکتها و از دست رفتن شانس گریز از مالیات، به نظرمی رسد که انگیزه سرمایه گذاری در زمینه پر مخاطره فیلمسازی به شدت کم شود. آقای دیوید گاسکون رئیس کمیسیون فیلم از قبول چنین نظر بدبینانه ای اکراه داشته، معتقد است که سرمایه گذاری در سینما، که همیشه مشکل بوده، آسانتر نخواهد شد، و در عین حال معتقد است که بدون شك این دولت حامی صنعت سینما بوده است. ایشان می گویند، گرچه آینده مبهم به نظر می رسد ولی من فکرمی کنم که این صنعت

مایکل ویلسون وزیر دارایی لایحه سفید خود را در مورد اصلاح مالیات‌ها تسلیم کرد. راهنمایی‌های پیشنهادی جدید با تجدید نظرهایی همراه بودند که طبق آنها حداکثر تخفیف مالیاتی مجاز از ۱۰۰ درصد تا صرفاً ۳۰ درصد که تحت قانون نیم ساله محاسبه می‌شد، کاهش می‌یافت. صنعت تلویزیون و سینما که به نحو قابل درکی از این طرح ناراحت بودند، شروع به اعتراض کردند و - از آنجا که این کاهش تحت شرایطی اعمال شده بود که عموم، تازه اعتقادشان را به سرمایه‌گذاری دراز مدت در این صنعت باز یافته بودند - این کاهشها را «خودکشی» خواندند. دولت که به نظر می‌رسید به تجدید نظر در این مورد علاقه‌مند است در جواب، با گروه‌های صنایع مختلف ملاقات و شروع به مذاکره در مورد پیشنهادات آنان کرد.

نتیجه مصالحه‌ای بود که قانون نیم‌ساله را از لایحه حذف کرده، به سرمایه‌گذاران این امکان را می‌داد که تمام ۳۰ درصد را در عرض یکسال کسر کنند و نیز اجازه داده شد که تا ۱۰۰ درصد کسر مالیاتی را از درآمد فیلمهای خود نگاه دارند.

از آنجا که مدت مدیدی است دولت به دنبال یک سیاست منسجمی بوده که انگیزه تخفیف مالیاتی را در مورد سرمایه‌گذاری در تولیدات سینمایی از میان برداشته، به جای آن سرمایه‌گذار را به سرمایه‌گذاری کلی روی چندین فیلم تصویب شده ترغیب کند، اصلاحات یاد شده در بدترین زمان اعلام شدند. شرکت تله فیلم کانادا، اداره‌تأمین بودجه فدرال، از زمانی که مشخص شد خود را

۵۰ میلیون دلار کانادا بیش از حد اعتبار، زیر بار مسئولیت برده است، تا به حال در یک حالت سردرگمی بوده است. پس از این واقعه اعلام شد که جهت جلوگیری از اتمام بودجه خود باید سرمایه‌گذاری در تمام پروژه‌های تلویزیونی و فیلمسازی را تا آخر سال مالی متوقف کند. صندوق تلویزیون و صندوق سینمای جدید این اداره هر دو تحت تاثیر مستقیم این توقیف ۵ ماهه، که طبق گزارش باعث به تعویق افتادن ۴۰ فیلم و پروژه‌های تلویزیونی گشته، قرار گرفتند.

در کوران مسائل تله فیلم و وضعیت مشوقهای مالیاتی، صنعت فیلم و تلویزیون کانادا که طی ۱۲ ماه گذشته در داخل و خارج از کشور پیشرفتهای قابل توجهی داشته با احتیاط معقول و منابع حمایتی مشهود کمتری به سال جدید نزدیک می‌شود.

• این مقاله ترجمه گزارشی است تحت عنوان A Global View of Tax Incentives که در مجله سینمایی The Hollywood Reporter به تاریخ ۲۳ فوریه ۱۹۸۸ منتشر شد.